

nosti stížení nebo zmaření soudního vymáhání neb uskutečnění nároku, nýbrž dlužno osvědčiti nebezpečí konkrétní. Netřeba však osvědčovati konkrétní činnost odpůrcovu.

(Rozh. ze dne 5. října 1927, R I 790/27.)

Soud první stolice zrušil prozatímní opatření zákazem zcizení a zatížení nemovitosti, ježto nebylo osvědčeno, že by bez prozatímního opatření soudní vymáhání nebo uskutečnění nároku bylo zmařeno nebo stíženo. Rekursní soud ponechal prozatímní opatření účinným. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Stěžovatelka právem vytýká, že navrhovatel prozatímního opatření neosvědčil, že by bez prozatímního opatření soudní vymáhání nebo uskutečnění nároku bylo zmařeno nebo stíženo. Názor rekursního soudu, že takové ohrožení tu je, nebyl tímto soudem blíže odůvodněn. Nelze přisvědčiti stanovisku navrhovatelovu, že ohrožení ve smyslu § 381 čis. 1 ex. ř. není skutečností, nýbrž pouhou právní možností. Tomu odporuje již § 389 první odstavec ex. ř., podle něhož musí navrhovatel vyložit skutečnosti, návrh odůvodňující. Zákon sám tedy pokládá podmínku § 381 čis. 1 ex. ř. za skutečnost. A tu nestačí tvrzení pouhé abstraktní možnosti stížení nebo zmaření soudního vymáhání neb uskutečnění nároku, z níž by bezprostředně plynulo ohrožení. Ovšem na rozdíl od podmínek podle § 379 ex. ř. netřeba osvědčovati konkrétní činnost odpůrcovu, vedoucí ku zmaření nebo ku stížení dobývání nároku. Kdyby stačila pouhá abstraktní možnost ohrožení, bylo by nutno pokládati za ohrožený každý nárok na odevzdání věci, ježto taková abstraktní možnost ohrožení tu je vždy. To však by nevyhovovalo ani účelu prozatímního opatření, ani praktické potřebě. Navrhovatel tvrdil jen zcela všeobecně, že je nebezpečí ztráty domu pro něho, kdyby byl převeden na jiného, jenž by jednal v důvěře ve veřejnou knihu, nebo kdyby zatížením domku mohl býti zmařen zpětný převod, a že smírné jednání nemělo výsledku. Tím však neuvedl určitých konkrétních skutečností, z nichž by plynulo konkrétní, bezprostředně hrozící nebezpečí. Nebyly tedy uvedeny podmínky, potřebné pro povolení prozatímního opatření ve smyslu § 381 čis. 1 a 389 ex. ř. a rekursní soud neprávem je ponechal v platnosti.

Čís. 7387.

Žaloba pro zmatečnost (§ 529 c. ř. s.).

Předpis § 534, druhý odstavec, čis. 2 c. ř. s. má na mysli jen formální pravomoc, t. j. stačí marné uplynutí lhůty k řádnému opravnému

prostředku, počítajíc od doručení rozhodnutí oné osobě, která byla ve sporu označena jako strana nebo jako její zástupce.

V žalobě pro zmatečnost není třeba návrhu podle § 536 čís. 5 c. ř. s., které jiné rozhodnutí se má státi ve hlavní věci.

(Rozh. ze dne 5. října 1927, R II 278/27.)

Rozsudky pro zmeškání ze dne 14. srpna 1926 byl František D. uznán povinným zaplatiti Arnoštu N-ovi. Doručení rozsudků stalo se tím způsobem, že byly dne 20. srpna 1926 uloženy na soudě. Teprve dne 27. ledna 1927 byly rozsudky zaslány opatrovníku Františka D-a. Dne 30. ledna 1927 podal František D. svým opatrovníkem žalobu o zmatečnost rozsudků ze dne 14. srpna 1926, ježto František D. pro duševní poruchu trvající od vánoc 1925 ani v čase doručení žalob, ani v čase ústního líčení ze dne 14. srpna 1926, aniž v čase doručení rozsudků ze dne 14. srpna 1926 nebyl způsobilým k právním činům a proto nebyl v řízení řádně zastoupen (§ 529 čís. 2 c. ř. s.). Procesní soud první stolice odmítl žalobu jako nepřipustnou v podstatě proto, že žalobce František D. nepodal do rozsudků ze dne 14. srpna 1926 odvolání, ač byly jeho opatrovníku dne 27. ledna 1927 řádně doručeny. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a poukázal soud první stolice, by, vyčkaje pravomoci, ve věci samé v řízení pokračoval a znovu rozhodl. Důvody: Dlužno přiznati, třebas i tato otázka se posuzuje v judikatuře rozdílně, že v případech, v nichž byl rozsudek doručen zákonnému zástupci, jest nepřipustno, nechatí uplynouti lhůtu k odvolání, a po té podati žalobu o zmatečnost. Zde však nebyly rozsudky opatrovníku Františka D-a doručeny, nýbrž byly mu k jeho žádosti dne 27. ledna 1927 zaslány. Rozsudky pro zmeškání staly se však již uložením na soudě pravoplatnými, jinak nebyla by na základě nich povolena exekuce, jak se skutečně stalo v tomto případě. Kdyby byl správným názor, že takový rozsudek, dříve než byl doručen zákonnému zástupci, nenabyl právní moci, že tudíž lhůta k odvolání běží dále, nebylo by vůbec třeba právního ústavu žaloby o zmatečnost. Pravoplatnými rozhodnutími ve smyslu § 529 c. ř. s. dlužno tudíž rozuměti i taková, jež nabyla toliko formálně právní moci; tato pravomoc jest skutečná a nikoliv pouze zdánlivá, jak míní odpůrce odvolatelův. Opomenutí prohlášení podle § 536 čís. 5 c. ř. s. o tom, pokud jest se domáháno odstranění napadeného rozhodnutí, jakož i o tom, jaké jiné rozhodnutí ve hlavní věci se navrhuje, není důvodem pro zamítnutí žaloby. Tento požadavek, by bylo uvedeno rozhodnutí ve věci hlavní, týká se zřejmě pouze žaloby o obnovu, při níž možno jednati ve věci hlavní pokračováním v obnovovacím řízení; kdyby při žalobě o zmatečnost bylo tohoto prohlášení vůbec třeba, jest zřejmě podáno včas, bylo-li dáno teprve za řízení.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Žalovaný jest na omylu, domníváje se v souhlase s prvním soudem, že žaloba pro zmatečnost z důvodu § 529 prvý odstavec čis. 2 c. ř. s. jest v tomto případě nepřípustna a že opatrovník žalobcův pozbyl práva podati žalobu pro zmatečnost, protože nepodal odvolání do rozsudků pro zmeškání, které mu byly dne 27. ledna 1927 od procesního soudu zaslány, ačkoli o tvrzené zmatečnosti (§ 477 čis. 5 c. ř. s.) věděl, nýbrž podal dne 30. ledna 1927 žalobu pro zmatečnost, která prý jest opravným prostředkem mimořádným a jest na místě jen tehdy, když nelze podati opravný prostředek. Kdyby tento názor byl správný, byl by předpis § 534 druhý odstavec čis. 2 c. ř. s. zbytečným, protože by strana nebo její zákonný zástupce, jimž bylo rozhodnutí doručeno, vždy měli možnost odporovati rozhodnutí řádným opravným prostředkem, čímž by vždy byla vyloučena žaloba pro zmatečnost. Lze ponechat stranou otázku, jaké právní povahy jest žaloba pro zmatečnost, kterou zákon sám neoznačuje ani jako řádný, ani jako mimořádný opravný prostředek, neboť žalovaný přehlíží, že zákon má na mysli dvojí doručení rozhodnutí, jež žalobou pro zmatečnost napadáno, totiž první doručení buď straně procesně nezpůsobilé nebo jejímu nepravému zástupci a druhé doručení buď straně procesně způsobilé nebo jejímu pravému zástupci. První doručení jest směrodatným pro běh lhůty k řádnému opravnému prostředku, druhé pro běh lhůty k žalobě pro zmatečnost. Tato žaloba může býti podána teprve po pravomoci rozhodnutí (§ 529 prvý odstavec a § 534 druhý odstavec čis. 2 c. ř. s.), ale zákon tím rozumí jen pravomoc formální — neboli jak Neumann k § 534 c. ř. s. praví »zdánlivou« — totiž marné uplynutí lhůty k řádnému opravnému prostředku, počítajíc od doručení rozhodnutí oné osobě, která byla ve sporu označena jako strana nebo jako její zástupce (srov. také rozhodnutí čis. 1587 sb. n. s.). Tak tomu bylo i v souzeném případě. Rozsudky pro zmeškání byly doručeny tehdejšímu žalovanému a nyníjšímu opatrovanci tím, že byly uloženy na poště, protože žalovaný jejich přijetí odepřel (§ 109 c. ř. s.) a nabyly formální pravomoci uplynutím odvolací lhůty. Nejlépe tomu svědčí okolnost, že podle nich procesní soud povolil exekuci. Byl tedy opatrovník oprávněn odporovati formálně pravoplatným rozsudkům žalobou pro zmatečnost podle § 529 prvý odstavec čis. 2 c. ř. s. a netřeba se vůbec obíratí bezvýznamnou otázkou, zda bylo dodání rozsudků opatrovníkovi dne 27. ledna 1927 řádným doručením čili nic. Jde totiž již jen o to, zda byla žaloba podána ve lhůtě § 534 druhý odstavec čis. 2 c. ř. s., což se nesporně stalo, když byla podána již třetího dne po dodání rozsudků opatrovníkovi. Žalovaný trvá ještě v rekursu na názoru, že žaloba pro zmatečnost mohla býti zamítnuta již proto, že žalobce navrhoval v žalobní prosbě toliko, by byly rozsudky co do celého obsahu za zmatečné prohlášeny, ale že nevyhověl předpisu § 536 čis. 5 c. ř. s., podle kterého má žalobce také prohlásiti, »které jiné rozhodnutí ve věci hlavní se má státi«. V tom směru však již odvolací soud správně vyložil, že ona slova mají na

mysli jen žalobu pro obnovu, při které může býti jednáno o důvodu a o přípustnosti obnovy také ve spojení s věcí hlavní (§ 540 c. ř. s.), nebo hned po prohlášení rozhodnutí, kterým byla obnova připuštěna (§ 542 c. ř. s.). Při žalobě pro zmatečnost není nového projednávání věci hlavní, protože zákon v § 541 c. ř. s. nařizuje ve příčině žaloby pro zmatečnost toliko, že jest jednati a rozhodovati jen o prohlášení zmatečnosti. Bylo-li žalobě pro zmatečnost z důvodu § 529 první odstavec čis. 2 c. ř. s. vyhověno, jest tím věc vyřízena a žalobci to stačí, ježto byl exekuční titul odstraněn.

Čís. 7388.

Poštovního doručovatele soudních spisů jest pokládati za státního úředníka podle dvorského dekretu ze dne 14. března 1806, čis. 758 sb. z. s.

(Rozh. ze dne 5. října 1927, R II 293/27.)

Žalobce domáhal se na poštovním doručovateli Karlu M-ovi náhrady škody, kterou prý mu žalovaný způsobil porušením zákonitých předpisů při doručení platebního rozkazu v upomínacím řízení. Procesní soud první stolice rozsudkem pro zmeškání uznal podle žaloby, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a odmítl žalobu pro nepřípustnost pořadu práva.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

V nynějším období řízení jde jen o to, zda lze pokládati žalovaného Karla M-a za »státního úředníka« podle dvorského dekretu ze dne 14. března 1806, čis. 758 sb. z. s. Tato otázka jest otázkou právní a nikoliv otázkou skutkovou, jak stěžovatel míní, takže tím padají všechny vývody rekursu o rozporu se spisy. Žalobce domáhá se na Karlu M-ovi náhrady škody, kterou utrpěl tím, že žalovaný jako doručovatel poštovního úřadu nedbal soudních předpisů o doručování žalob a shodných předpisů poštovních, doručiv žalobu s platebním rozkazem nikoli tehdejšímu žalovanému, nýbrž jeho manželce, od níž dal také podepsati potvrzení příjmu. Hned tu jest podotknouti, že stěžovatel není v právu, tvrdě, že vadné doručení nebylo »úředním jednáním« doručovatelovým, protože prý taková nedbalost nemůže býti zahrnována pod pojem »úředního výkonu«. Výklad stěžovatelův musil by vésti k důsledku, že by zmíněného dvorského dekretu nikdy nemohlo býti použito, neboť, dokud by úřední orgán jednal zcela podle předpisů, nic by se mu nedalo vytýkati, a pokud by tak nejednal, nebyl by již ve výkonu úřadu. V pravdě má se věc tak, že doručení soudního spisu náleželo do úřední působnosti doručovatelovy a že zůstalo úředním úkonem, i když snad bylo provedeno vadně. Dvorský dekret ze dne 14. března 1806, čis. 758 sb. z. s. předpisuje, že státní úředníci nemohou býti u civilních soudů pro své